

בבית המשפט העליון

ע"א 4021/13

לפני: כבוד השופט נ' הנדל

המערער: ירון משרקי

נגד

המשיבים: 1. פקיד השומה ירושלים
2. מנהל מס ערך מוסף

בקשת עיכוב ביצוע פסק דינו של בית המשפט המחוזי
ירושלים בתיק עמה 000138/08

בשם המערער: עו"ד יונתן כהן

בשם המשיבים: עו"ד ציפי קוינט-שילוני

החלטה

1. מונחת לפני בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית משפט המחוזי בירושלים (כב' השופטת נ' מזרחי) בתיקים עמ"ה 138/08 ו-ע"ש 418/07 שאוחדו, בגדרם נדחו ערעורי המערער על שומת פקיד השומה לשנת 2001 שהוצא לפי מיטב השפיטה על סך 543,072 ש"ח, והודעה בדבר דרישה לתשלום כפל מס על סך 461,612 ש"ח שהוצאה על-ידי מנהל מס ערך מוסף.

המערער הגיש בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית משפט המחוזי, בה הוא טוען שחיובים אלו הוטלו עליו שלא כדין. המבקש הורשע בפלילים בהקשר להוצאת חשבוניות פיקטיביות על-ידי חברת "זבנג למסחר ושירותים בע"מ" (להלן: החברה), בה כיהן כמנהל חשבונות. למרות זאת טוען המערער, בין היתר, שמעולם לא הורשע בהוצאות החשבוניות הפיקטיביות עצמן, ואף לא הואשם בכך, ולכן אין מקום להניח שהכספים שהתקבלו מאותן המכירות הוזרמו לחשבונו. נוסף לכך, טוען

המערער שהיותו ה"רוח החיה" (כלשון בית המשפט) של החברה אינה סיבה מספקת להטיל עליו אחריות אישית לכל פעולותיה, מבלי לוודא את מידת אחריותו בפועל למקרים הקונקרטיים של הוצאת החשבונות שלא כדין.

לצד הערעור הגיש המערער בקשה זו לעיכוב ההליכים נגדו עד להכרעה הסופית בערעור. לטענתו, סיכויי הערעור טובים. עוד טוען המערער בתצהירו שאין לו אפשרות לשלם את חובות הכספיים שהוטלו עליו, אשר כל אחת מהן מגיעה כיום לסך 700,000 ש"ח. לדבריו, אין לו חסכונות, פיקדונות, השקעות, או כספים נזילים; הוא משתכר כ-10,000 ש"ח בחודש, ואין לו מקורות מימון נוספים. כך לגישתו ביצוע פריצה לביתו כדי לגבות את הסכומים יהרוס את חייו הפרטיים ואת מקור פרנסתו. מנגד, המשיבים טוענים שיש לדחות את הבקשה, הן מפני מאזן הנוחות – אין חשש לנזק בלתי-הפיך בשל אי-יכולת המדינה להחזיר את הכספים באם יתקבל הערעור – והן מפני סיכויי הערעור הקלושים. באשר למצבו הכלכלי של המערער, טוענים המשיבים שתצהירו לא גובה על-ידי אסמכתאות כלשהן, ולכך מוסיפים שבנוסף לנכס שברשותו, מכר המבקש לאחרונה נכס אחר, שמכספיו ניתן לשלם את התשלומים.

2. ככלל, זכאי הזוכה בפסק דין ליהנות מפרי זכייתו. הגשת ערעור, כשלעצמה, אינה מצדיקה עיכוב ביצוע (תקנה 466 לתקנות סדר הדין האזרחי, התשמד-1984). הפסיקה התוותה שני תנאים מצטברים שעל המבקש עיכוב ביצוע פסק דין אזרחי להוכיח את קיומם:

"בית המשפט יורה על עיכוב הביצוע רק מקום שבו הוכיח המבקש כי סיכויי הערעור טובים וכי מאזן הנוחות נוטה באופן ברור לטובתו. כך ככלל וכך ביתר שאת כאשר לפסק דין המטיל חיוב כספי לגביו הנטייה הברורה היא שלא לעכב את הביצוע להוציא מקרים חריגים.... הלכה היא כי על מנת להוכיח שמאזן הנוחות נוטה לטובתו נדרש בעל הדין העותר לעיכוב הביצוע להראות כי יהיה זה בלתי אפשרי או קשה מאוד להשיב את המצב לקדמותו, אם יתקבל הערעור. לשם כך אין די בהעלאת טענות כלליות, אלא יש להציג תשתית ראייתית מבוססת הנתמכת, ככל הניתן, בתצהיר והמלמדת על קושי ממשי להיפרע מן המשיב (ע"א 7745/09 אטיאס נ' טלומון (26.11.09))" (ע"א 1578/05 מעוז חברה לביטוח בע"מ נ' עזבון המנוח אלי אלבז ז"ל (8.5.2005)).

נטל השכנוע כי קיים נימוק אשר יצדיק היעדרות לבקשה מוטל על המבקש (ראו ע"א 2965/96 עטיה נ' עיריית תל-אביב-יפו ואח', פ"ד נ (1) 668, 672; ע"א

6626/96 בש"א 8240/96 חנני נ' פקיד השומה, פ"ד נ (5) 403; להלן: עניין חנני). כדי לזכות בעיכוב ביצוע של פסק-דין הקובע חיוב כספי מוטל אפוא על המבקש להראות שאם יזכה בערעורו, לא יוכל לגבות בחזרה מן התובע את כספו. חשש זה אינו בעל משקל כאשר מול המבקש עומדת המדינה, שחזקה עליה כי היה ותפסיד בערעור, תשיב למבקש את כספו.

3. ככלל, האפשרות של גרימת נזק למבקש בשל מצבו הכלכלי, מקום שיש אפשרות להחזיר בעתיד את המצב לקדמותו, אינה שיקול כבד דיו להצדיק מתן עיכוב ביצוע בסעד כספי. כך נקבע לא אחת בפסיקה (ראו יואל זוסמן, סדרי הדין האזרחי, 859 (1995); ע"א 9351/07 הוועדה המקומית לתכנון ובניה מצפה אפק נ' נגל, פסקה 5 (23.12.07)). עם זאת, לכלל כלל יוצא מן הכלל. בנוגע לעיכובי ביצוע של פסק דין כספי לטובת רשויות המדינה, הותוו יסודות החריג בעניין חנני, שם נקבע כי:

"גם אם אין המדובר בעמדה גורפת – משמע שלפעמים יש מקום לשקול אף את מצבו הכספי של המבקש ואת האפשרות שיתמוטט כלכלית (ראה ...) הרי שההתחשבות במצבו של המבקש ובהשפעת ביצועו המיידית של פסק הדין על מצבו מותנית, לטעמי, בשלושה: ראשית, בכך שהמבקש יניח תשתית עובדתית מספקת לטענותיו באשר לנזקים שייגרמו לו כתוצאה ממימוש פסק הדין, למהותם ולאפשרות תיקונם, ולצורך כך על המבקש להגיש תצהיר שבו יפורטו היטב העובדות אשר עליהן נסמכות טענותיו (ראה ...) : שנית, על המבקש לשכנע את בית המשפט בכך שלכאורה יש לערעורו סיכויים טובים להתקבל; ושלישית, מוטל על בית המשפט לתת את דעתו, בהקשר האמור, גם לפגיעה האפשרית שעלולה להיגרם לזוכה כתוצאה מן העיכוב" (עמ' 405-406).

האם תנאים אלו מתקיימים בענייננו? דומה שהתשובה לכך היא בשלילה. המבקש אכן לא הגיש אסמכתא כלשהי לחזק את דבריו בתצהירו, וללא אסמכתאות ותדפיסי בנק דברי התצהיר נשארים בגדר סתומים. המשיבים אף הראו שהמבקש מכר לאחרונה נכס שהיה בבעלותו. למבקש אף נכס שנרשם עליו הערה (כפי שנאמר בתצהיר), ולא נטען שמדובר בנכס שבה מתגורר המבקש ואשר מכירתו תביא בהכרח למצוקת חיים קשה. יפים הם לענייננו דברי בית משפט זה באחת הפרשות שלאחר עניין חנני:

"הפתח הפתוח לעיכוב הביצוע של פסק-דין כספי בשל הנזק שייגרם לחייב ממימוש נכסים, אף שאינו חסום

לחלוטין, צר מן הפתח לעיכוב הביצוע של פסק-דין כספי בשל החשש לחוסר יכולתו של החייב להשיב את כספו במקרה של קבלת הערעור. באופן עקרוני, הצורך לממש נכסים לשם קיום חיוב כספי אינו סיבה מספקת לעיכוב הביצוע.... ייתכנו נסיבות, בלתי רגילות, שבהן יהיה בית-המשפט מוכן לסטות מן הכלל ולעכב ביצוע של חיוב כספי הכרוך במימוש נכסים. נסיבות כאלה צריכות להיות בעלות חומרה מיוחדת, החורגת מן ההכבדה או מהנזק הכרוכים בדרך-כלל במכירת נכסים (ע"א 6647-98 גנן נ' פקיד שומה תל אביב, פ"ד נג(1) 187, 190).

המערער טוען בכתב הבקשה כי רשויות המס המתינו מספר שנים בלי לגבות את הסכומים בהם חויב, והן יכולות אפוא להמתין עוד זמן קצר עד למתן פסק הדין בערעור. לכך נשיב כי בנסיבות העניין, אין לבוא בטרוניה כלפי המשיבים, שעה שפסק הדין בעניין המערער ניתן רק לאחרונה. כיום, אף אם המדינה אכן יכולה להמתין עוד מספר חודשים עד לגביית החוב, זכותה שלא להמתין.

3. למעלה מן הצורה אציין שגם התנאי השני בעניין חנני הנ"ל, דהיינו סיכויים טובים שהערעור יתקבל, אינו מתקיים על-פני הדברים בענייננו. בית משפט המחוזי נתן פסק-דין מקיף ומנומק היטב, אשר חלק משמעותי ממנו נדרש לקביעות עובדתיות שאליהן מתייחס הערעור. בלי לקבוע מסמרות בעניין, נראה אפוא שסיכויי הערעור אינם גבוהים דיים כדי להצדיק את קבלת הבקשה.

4. הבקשה נדחת. המבקש ישא בהוצאות המשיבים בסך 5,000 ש"ח.

ניתנה היום, ד' בכסלו התשע"ד (7.11.2013).

ש ו פ ט